

september 2013

INHOUD	pagina
Exposities	1
Scholen en activiteiten	1
Organisatie en projecten	4
Bestuur en GOP	5
Vrijwilligers	5

EXPOSITIES

Wisselexposities jaarthema 'Reest en Vecht'

'Watercanon'

Deze expositie over de 25 meest kenmerkende gebeurtenissen uit de Nederlandse watergeschiedenis is op 3 september opgebouwd. De vertaling naar de regio is gemaakt door foto's van stuwtjes door Bert Stegeman, maquette van de Vecht van De Dobber, projectborden van de Mölnmarsch en Loozense Linie verzorgd door het waterschap Velt en Vecht en Ruimte voor de Vecht van de Provincie Overijssel. De opening van blok 3 vindt plaats op 11 september vanaf 20.00 uur.

Expositie filmzaal

oktober – december natuurfoto's van Bert Stegeman

Soorten onder de aandacht

In september staat de Gele weidemier centraal en in oktober wordt aandacht besteed aan de Ringslang.

Gele weidemier, *Lasius flavus*

Ringslang, *Natris natrix*

SCHOLEN en ACTIVITEITEN

Scholen

Expositieprogramma

Voor de nieuwe lesbrieven worden binnenkort alle groepen 7 en 8 uitgenodigd.

Van 27 t/m 30 augustus mochten we 10 brugklassen van het **Greijdanus** ontvangen. Zij kregen een presentatie en vragen over duurzaamheid en gingen met een lesbrieven door de expositie.

Op 15 oktober komt **De Ark uit Dedemsvaart** met 26 leerlingen uit groep 4 / 5. Voor een middag over uilen, met een PowerPoint Presentatie en uilenballen pluizen.

Op 30 oktober verzorgt De Koppel een middag 'Vogelvoer maken' bij de **Matrix in de Marslanden** (Brede School). 'Uilenballen pluizen' vindt plaats op 6 november o.l.v. het IVN.

Kinderactiviteiten

11 sept.	'Natuurschilderij maken'
9 okt.	'Afval'
23 okt.	'Paddenstoelen', kindermiddag en excursie!
6 nov.	'Vogelvoer maken'

Publieksactiviteiten

Monumentendag

Alle monumenten zijn op 14 september te bezichtigen. Op de Markt presenteren 5 Historische Verenigingen zich. De Koppel is deze dag vanaf 10.00 uur geopend met extra kramen en een ijsco-kar. Le Bateau vaart 's morgens heen en weer vanaf de haven, de hele dag gaan er diverse andere bootjes heen en weer evenals een paard en wagen.

Het Reestdal

Presentatie door Jacob van der Weele op 24 september van 20.00 – 21.30 uur. Jacob is als ecooloog verbonden aan Landschap Overijssel. Entree: € 3,- incl. 1 kopje koffie of thee. Minimaal 10 aanmeldingen.

Kanaal Almelo – De Haandrik

Niemand weet zoveel van dit kanaal als Bennie ten Brinke uit Bergentheim, de 'kanaloloog'. Op dinsdag 8 oktober geeft Bennie een lezing over 'Wonen en werken op en aan het kanaal'.
Tijd: van 20.00 – 21.45 uur.

'Verhalenstorm en Poëzieregen'

Een spannende titel voor een vertelavond georganiseerd i.s.m. de bibliotheek op 6 november. Voor de pauze vertelt Ida Klifman (bibliotheek Hardenberg) over diverse soorten dichtvormen. Na de pauze trapt de stadsdichter uit Ommen af en dan eindelijk is het podium voor de vertellers, dichters en poëten. Het thema is 'natuur'. Per verteller max. 5 minuten. Entree: € 3,- incl. 1 kop koffie/thee. Het gaat om een gezellige avond, dus er is geen jury en er wordt niet beoordeeld. Geïnteresseerden zonder verhaal zijn ook welkom.

Natuur in uitvoering

De boswachter beantwoordt allerhande natuurvragen, inloop op 2 oktober en 6 november van 14.00 -16.00 uur.

Vleermuisexcursies

In het kader van de Nacht van de Vleermuis organiseerde de Stichting Natuurbehoud Noordoost Overijssel (SNNO) twee excursies op 23 en 24 augustus. Batdetectoren mee natuurlijk! Na afloop was er warme chocolademelk en krentenbrood.

De dwergvleermuis, rosse vleermuis, grootoorvleermuis, watervleermuis en 1 laatvlieger zijn gehoord. Op de Bernardbrug waren de watervleermuizen mooi laag over het water te zien en horen.

Excursie naar De Rheezerbelten

Tinus Ekkelenkamp gidst op 20 oktober de wandeling naar Bospaviljoen De Rheezerbelten. Onderweg vertelt hij van alles over de omgeving en de natuur. Bij De Rheezerbelten wordt een (Knof) pannenkoek. Rond 16.30 uur start de terugreis per huifkar. De start is om 14.00 uur bij De Koppel. Voorafgaand kunnen de Ko- en Knof-spellen gespeeld worden.

Kosten volwassenen: € 12,50, Kinderen: € 10,--

Nacht van de Nacht

Op 26 oktober 's avonds is er een wandeling door de Rheezerbelten. Aansluitend zijn er vegetarische hapjes en een drankje bij het Bospaviljoen De Rheezerbelten. Daar is ook Wilma van der Veen aanwezig, die vertelt over vegetarisch eten. Kosten: €15,- (all in).

Groepen op bezoek

Enterse Zomp

In de middag van 10 juli legde de Enterse Zomp aan bij De Koppel. Aan boord vrijwilligers van het Museum Gramsbergen, aspirant schippers, bestuursleden, stadswandelgidsen en schippers uit Enter.

Buurtvereniging 'Achter 't spoor'

Een grote groep, ca. 45 personen, bracht ons op 31 augustus een bezoek. Na koffie en een walnootpunt konden de volwassenen aan de slag met de vernieuwde Koppelkoers (een speurtocht in en rond De Koppel). Uiteraard mochten ze een kijkje in de expositie nemen. De kinderen vermaakten zich opperbest met uilenballen pluizen, microscopen, waterdiertjes kijken en memory.

Buurtvereniging Heemserbos

Zo'n 40 personen bezochten op 3 september De Koppel. Wiebe Tolman gaf een presentatie over bos- en tuinvogels.

Messiaanse gemeente

In het kader van het Loofhuttenfeest logeert een groep kinderen bij De Kleine Belties. Zij brengen op 22 september een bezoek aan De Koppel.

Nationale Fiets Marathon (NFM)

Deze zou op 25 en 26 mei plaatsvinden, maar is i.v.m. het slechte weer uitgesteld tot september.

Column

Gezond verstand

Na de vakantie blijkt het moeilijk Hardenberg te bereiken. Als ijverige mieren hebben de wegwerkers zich op de omgeving gestort. Mijn dagelijkse gang op het deel vanaf Slagharen kronkelt via Collendoorn. Een ritje vanaf Ommen 'achterlangs' ging via Bergentheim en de Bruchterbeek. Omdat niet alle omleidingsborden klopten, was enige zelfwerkzaamheid geboden, maar dat is niet erg. Met een beetje gezond verstand gaat dat allemaal prima.

Daarom verbaast het mij soms zo wat hier voor de deur gebeurt. Sinds de aanleg van de sluis worden sluis en bootinlaat goed benut, helemaal prima. Maar auto's rijden allesbehalve stapvoets, rijden zelfs gewoon de stuw en de brug over, en parkeren de auto vervolgens waar het hen uitkomt. Ja, er staat geen bord dat het niet mag! Je hond uitlaten in terreinen die met prikkeldraad zijn afgezet? Dan til je het prikkeldraad op 'want er staat geen bord'. Gezond verstand...?

Herman Pleij vertelde in Ommen over de Nederlanders: een ideeënrijk volk in een samenleving die drijft op gelijkwaardigheid en kleinschalige samenwerking. We laten ons de wet niet voorschrijven door een ander, maar lossen het samen wel op. Aan hoge piefen hebben we al helemaal geen boodschap. 'Moet kunnen!' Is ons credo. Maar wát er moet kunnen? Dat bepaalt gezond verstand... Dus allerlei borden? Nee toch. Gewoon goed nadenken en weer rekening houden met een ander. Dan hebben we hier een heel fijne plek!

Groene groet,
Ans Naber

Adviseurs van de toekomst

Op 28 juni presenteerden leerlingen van De Nieuwe Veste, samen met collega leerlingen uit Zwolle, hun voorstellen. Zij hebben in de klas het adviesbureau 'Aquavisie' opgericht en zijn met het waterschap als opdrachtgever aan de slag gegaan met voorstellen voor 'De dag van de Dijk' in Ommen. Omdat zij de opdracht hadden jongeren te bereiken, hebben zij waterattracties ontwikkeld. De jongeren die hierop afkomen, kunnen geïnformeerd worden over water en het werk van het waterschap. Na afloop ontvingen zij een certificaat uit handen van gedeputeerde Boerman.

De Koppel is nog op zoek naar duurzame plannetjes

Bij De Koppel zijn we nog steeds heel benieuwd naar duurzame ideeën om de leefbaarheid in je buurt in stand te houden en te verbeteren. Wellicht kunnen we helpen bij het realiseren van deze plannen, door contacten te leggen, voorbeeldprojecten te zoeken of mogelijkheden te vinden voor financiering van een project. Dus heb je een leuk plan, hoe vaag ook, leg het eens bij ons op tafel, dan kijken we samen hoe plannen werkelijkheid kunnen worden. Grijp deze kans om aan de slag te gaan met dat plannetje voor die buurtboomgaard, het gezamenlijk inkopen van zonnepanelen, het opvangen van regenwater, het aanschaffen van een deelauto, of een nog veel beter idee!

Beheernieuws

Sluiswachter

Sinds half juli is de sluis dan eindelijk open. Van 10.00 tot 17.00 uur, met toezicht van een sluiswachter, dat wel. Op zonnige dagen heeft de sluiswachter het lekker druk, en dat waren er deze zomer gelukkig veel.

Deze proef duurt tot 1 september. Daarna zullen we zien of de sluis de komende tijd echt helemaal handbediend kan functioneren.

Vrijwilligersuitje

Op 21 september gaan de vrijwilligers van De Koppel de grens over, namelijk naar de bron van de Vecht. De uitnodiging is reeds verstuurd.

Museum Gramsbergen

In het kader van 'leer je burens en de omgeving kennen' zijn de vrijwilligers van De Koppel op 18 november te gast bij het museum in Gramsbergen. Eerst bekijken we de unieke film over de Vecht, waarna een kop koffie drinken met de mogelijkheid het museum te bekijken. Vervolgens is er een stadswandeling van ca. 45 minuten.

BESTUUR en GOP

Van het Groen Overleg Platform

Een aantal groene groepen heeft gezamenlijk een zienswijze ingediend over het tracé van het geplande fietspad Hardenberg-Gramsbergen.

Het volgend overleg van het GOP is op 15 oktober. Dat wordt een bijzondere vergadering omdat we Godelieve Wijffels op bezoek krijgen, directeur van Natuur en Milieu Overijssel. Zij maakt een toer in het kader van het 40-jarig bestaan van NMO. Er zullen daarom ook groepen uit Ommen en Twenterand te gast zijn.

VRIJWILLIGERS

Nieuw in ons scholenteam: Mieke Gaspersz

Hallo allemaal,
Bij deze ben ik gevraagd om me aan jullie voor te stellen.

Mijn naam is Mieke Gaspersz en ben getrouwd met Jozef hij heeft Indische ouders, maar hij is geboren in Westerbork.

Wij hebben drie dochters Cyvon, Nadieh en Julliet en 2 kleinkinderen Anna en Bastijn. Ook een schoonzoon en twee vrienden erbij.

Door het bezoekje met mijn kleindochter aan De Koppel toen we aan het muizen pluizen waren, zoals wij dat noemen, ben ik gevraagd om vrijwilligster te worden om groepen schoolkinderen te begeleiden in verschillende projecten.

Ariane kent me en wist dat ik juf was geweest en vroeg me of ik daar mijn medewerking aan wilde verlenen. En daar heb ik ja op gezegd.

Zal ik dan nu even wat meer over mezelf vertellen?

De natuur heeft altijd al een enorme aantrekking op me, ook om het te beschermen. Had vroeger met mijn eigen kinderen in Lutten samen met nog een dame een groep opgericht die Greenpeace ondersteunde...

Ook hebben we een zeehond, ons KerstLutteke, geadopteerd bij Lenie het Hart. We hebben samen een Kerstmarkt georganiseerd en de opbrengst was 1200 gulden toentertijd. Lenie vond het geweldig dat 8 kinderen dit deden. Samen met Jan Oving hebben we een kunstwerk gemaakt dat er nog steeds hangt. Ook vertelde ik graag verhalen aan onze kinderen als we op vakantie waren Ze luisterden graag naar verhalen die ik aanpaste waar we waren. Zo gingen we naar het Dolfinarium. Dus kregen twee dolfijnen de hoofdrol in de verhalen die allerlei avonturen meemaakten. Door de verhalen te vertellen op scholen aan andere kinderen toen ik veel moest invallen als juf, bemerkte ik dat de verhalen toch wel impact hadden. Maar schrijven is wat anders!

Heb toch de sprong gemaakt en in eigen beheer mijn boek 'Dolfijne Verhalen' uitgegeven, wat ik een reuze mooi avontuur vond. Christine Timmer, toen mijn buurvrouw, had het geredigeerd, ieder zijn/haar talent, want ja dat is nodig!. Een vriendin had de dolfijnen tot leven gebracht; prachtig geïllustreerd. En als je boek dan mag staan in het Boudewijn Sea Park in Brugge is het avontuur een boek te schrijven zo'n kers op de taart. Naast invalwerk in het onderwijs had ik een praktijk Voetenreflex. In de bedrijven had ik net als de Denen graag voetenreflex willen gaan uitvoeren om het ziekteverzuim te reduceren. Maar ik bemerkte dat ik in de acquisitie tekort schoot. Nu geniet ik door in mijn eigen praktijk mensen inzicht te bieden, door coaching en therapie; voetenreflex en aromatherapie. Binnenkort wordt mijn website gelanceerd www.Stayfoot.nl. hoop dat jullie die gaan bezoeken.

Kom je nog meer te weet!

Ernaast wil ik een aantal uurtjes vast werk. Als postbezorgster heb ik al gesolliciteerd. Ook lekker in de natuur, ben benieuwd!. En natuurlijk genieten van de kleinkinderen. Doordat ik in januari een aderlijke hersenbloeding heb gehad waar ik gelukkig niets aan over heb gehouden, alleen best wel geschrokken, heeft het me wel een inzicht gegeven; Meer tijd te nemen om heerlijk te genieten! Onder andere met de kids die komen in De Koppel. Ik hoop dat ik dat nog veel kan doen met de gezellige vrijwilligers die ik al heb ontmoet en nog ga ontmoeten. Het voelde alsof je elkaar al jaren kende. Ik kan zeggen dat het prettig kennismaken was!

Zomaar wat waarnemingen van buurtbewoners

door Marijke Hagg uit Radewijk

De Vuurwants, *Pyrrhocoris apterus*

De laatste jaren kwam ik in grote hoeveelheden de Vuurwants tegen in mijn tuin. Voor die tijd nooit gezien en dan opeens was ie er. Met als verblijfplaats een duidelijke voorkeur voor Kaasjeskruidachtigen. De beestjes zaten het

liefst in grote aantallen bovenop elkaar. Hoewel de hoeveelheden aan een plaag doen denken, zijn ze zeker niet schadelijk in de tuin. Ze zuigen gevallen plantenzaden leeg en kunnen ook andere insecten aanvallen. Dit jaar kom ik er gek genoeg maar een paar tegen.

Zaden worden leeggezogen

In grote aantallen op en bij elkaar

De Gele luzernevlinder, *Colias hyale*

Het is 26 augustus 2013 en er vliegt een gelige, oranje vlinder langs mij op de Lindeldijk. Even later zie ik er nog drie. Het is hoogstwaarschijnlijk de Gele luzernevlinder. In alle jaren dat ik hier woon (zo'n dertig jaar) nooit eerder hier gezien. En dat terwijl het toch echt achteruit gaat met de vlinders hier. Een leuke meevaller!

De Gele luzernevlinder is een trekvlinder met in augustus de grootste aantallen.

De Segrijnslak, *Cornu aspersum*

Hoewel ik in mijn tuin altijd wel slakken tegen kwam, bleven de Hosta's bij mij gespaard. Tot het eind van het seizoen waren de bladeren grotendeels onaangetast. Misschien omdat de zanglijsters, de merels en andere dieren het teveel aan slak voor hun rekening namen. Dit jaar is het heel anders gelopen: van de Hosta's zijn alleen de nerven

De aangetaste hostabladeren

nog over: de slakken hebben hun best gedaan. Maar waardoor opeens deze verandering?

Van de huisjesslakken waren de Gewone tuinslak en de Witgerande tuinslak altijd de gebruikelijke gasten. Ze vallen op door de duidelijke zwarte lijnen, die als een spiraal over het huisje gaan. Maar vorig jaar kwam ik voor het eerst een heel andere huisjesslak tegen. Die leek wel op een wijngaardslak en kon ook een behoorlijke grootte

bereiken. Het blijkt de Segrijnslak te zijn. Een uitheemse soort uit het zuiden. Heeft inmiddels ook N-Europa bevolkt en is daar behoorlijk succesvol. D.w.z. dat het een goeie concurrent is van onze eigen huis-, tuin- en keukenslak. Misschien dat ze ook door hun schutkleur minder gegeten worden. Feit is dat ik er dit jaar wel heel van zie.

Tuinslak

Segrijnslak

Colofon

Opmaak/vormgeving: Marijke Hagg

Redactie : Ans Naber

Hardenberg, 5 september 2013